Çĕнтерӳ çулĕ

1930 çулхи ноябрĕн 1-мĕшĕнчен тухать

электронлă адрес: print@vurnar.cap.ru

Вăрнар район хаçачĕ

2010 çул
авăн/сентябрь/ уйăхĕн 22-мĕшĕ
юн кун
113/10274 / №
Хакĕ ирĕклĕ

Министрсен Кабинечĕн çĕнĕ йышне çирĕплетнĕ

Сентябрĕн 17-мĕшĕнче Правительство çуртĕнче Михаил Игнатьев Президент канашлу ирттернĕ, республикăн Министрсен Кабинечĕ тĕлĕшпе тунă йышăнусене пĕлтернĕ

ПРАВИТЕЛЬСТВĂРА

Президентăн Чăваш Республикинче патшалăх управленине лайăхлатмалли мерăсем çинчен калакан Указĕпе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин Промышленноçпа энергетика министерствине пĕтернĕ, ун функцийĕсене ытти ĕç тăвакан влаç органĕсем хушшинче пайланă.

Чăваш Республикин Экономика аталанăвĕпе суту-илӳ министерствине çĕнĕлле йĕркелесе Чăваш Республикин Экономика аталанăвĕн, промышленноç тата суту-илӳ министерствине туса хунă, ăна Чăваш Республикин Промышленноçпа энергетикăн пĕтернĕ министерствин промышленноç сферинчи функцийĕсене панă.

Чăваш Республикин Хула тăвас ĕç тата общество инфратытăмĕн аталанăвĕн министерстви Чăваш Республикин Промышленноçпа энергетикăн пĕтернĕ министерствин энергетика сферинчи функцийĕсене пурнăçлĕ.

Ĕç тăвакан влаç органĕсен структурине Чăваш Республикин Патшалăхăн пурăнмалли çурт-йĕр инспекцине тата Чăваш Республикин Хăй тĕллĕн çӳрекен машинăсен тата техникăн ытти тĕсĕн техника юсавлăхне сăнаса тăракан патшалăх инспекцине кĕртнĕ.

Чăваш Республикин Президенчĕн Указĕсемпе:

Александр Николаевич ГОНЧАРОВА Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумне – Чăваш Республикин хула тăвас ĕç тата общество инфратытăмĕн министрне;

Иван Борисович МОТОРИНА Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумне – Чăваш Республикин экономика аталанăвĕн, промышленноç тата суту-илӳ министрне;

Сергей Владимирович ПАВЛОВА Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумне – Чăваш Республикин ял хуçалăх министрне;

Николай Васильевич СМИРНОВА Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумне – Чăваш Республикин финанс министрне;

Геннадий Семенович ФЕДОРОВА Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумне – Чăваш Республикин Раççей Федерацийĕн Президенчĕ çумĕнчи полномочиллĕ представительне;

Светлана Александровна ЕНИЛИНĂНА Чăваш Республикин пурлăх тата çĕр хутшăнăвĕсен министрне;

Роза Михайловна ЛИЗАКОВĂНА Чăваш Республикин культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политикин тата архив ĕçĕн министрне;

Венера Петровна МУЛЛИНĂНА Чăваш Республикин сывлăх сыхлавĕн тата социаллă аталану министрне;

Надежда Викторовна ПРОКОПЬЕВĂНА Чăваш Республикин юстици министрне;

Галина Петровна ЧЕРНОВĂНА Чăваш Республикин вĕренӳ тата çамрăксен политикин министрне уйăрса лартнă.

Чăваш ен Президенчĕн йышăнăвĕпе Чăваш Республикин физкультура, спорт тата туризм министрĕн тивĕçĕсене **Сергей Владимирович МЕЛЬНИКОВ** вăхăтлăха пурнăçласа пырĕ.

ЧР ПА пресс-служби.

Çырава хатĕрленсе

Пĕтĕм Раççейри халăх çыравне хатĕрленсе сентябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне районта пысăк ĕç туса ирттернĕ.

Кăçалхи халăх çыравне хатĕрленессипе тата ăна ирттерессипе район администрацийĕ çумĕнче ятарлă комисси ĕçлет, унăн ларăвĕсем кашни кварталтах иртеççĕ. Кăçал район пуçлăхĕн пĕрремĕш заместителĕ А.Борисов ертсе пынипе ял поселенийĕсен пуçлăхĕсемпе специалисчĕсем хутшăннипе иртнĕ ларура хатĕрленӳ ĕçĕсем мĕнле пынине, информаципе ăнлантару ĕçне епле йĕркеленине пăхса тухнă.

Районти комиссин черетлĕ ларăвĕн кун йĕркине çырав персоналĕ валли пӳлĕмсене хатĕрлессипе, транспортпа тата çыхăну хатĕрĕсемпе тивĕçтерессипе; обществăлла йĕркелĕхе сыхлассипе тата çырав ирттерме хутшăнакансен, бланксемпе ытти документсен хӳтлĕхне тивĕçтерессипе çыхăннă ыйтусене; район çырава хатĕррине пăхса тухассине кĕртнĕ.

Районта пур ял поселенинче те адрес хуçалăхĕсене йĕркене кĕртнĕ: 14657 çуртпа 527 урам инвентаризаци витĕр тухнă; çуртсем çине 9241 номер çакнă тата 432 аншлаг вырнаçтарнă. Адрес хуçалăхне йĕркене кĕртме ял поселенийĕсен администрацийĕсем уйăрнă 369,4 пин тенкĕпе усă курнă, спонсорсем те пулăшнă.

Март–май уйăхĕсенче ял поселенийĕсенче адрес хуçалăхне тĕрĕсленĕ май çитменлĕхсем тупăннăччĕ. Сăмахран, Вăрнарта хăш-пĕр урам ячĕсене кăтартнисем, уйрăм çурт-йĕр секторĕнче çурт номерĕсем пулман. Вăрнар хула поселенийĕн пуçлăхĕн даннăйĕсем тăрăх, июлĕн 1-мĕшĕ тĕлне çитменлĕхсене пĕтернĕ.

Çырав тата инструктор участокĕсене вырнаçтарма пӳлĕмсене йышăнас тĕллевпе те ятарлă икĕ ушкăн ĕçлет. 19 пӳлĕмрен кашнинех тĕрĕсленĕ. Вĕсене пурне те сыхлавпа тивĕçтернĕ, алăкĕсем çирĕп, çăрасем, çуртсен пĕрремĕш хучĕсенче решеткесем пур. Çавăн пекех пӳлĕмсене сĕтел-пуканпа, шкафсемпе, телефон çыхăнăвĕпе, пушар сӳнтермелли хатĕрсемпе тивĕçтернĕ. Шалти ĕçсен Вăрнар районĕнчи пайĕ çумĕнчи ведомствăна пăхăнман хурал уйрăмĕ çырав тата инструктор участокĕсен пӳлĕмĕсене инженерипе техника енчен çирĕплетнине, хуралпа пушар сигнализацийĕпе тивĕçтернине тĕрĕслет.

2 стр.

Выльăх шутне сыхласа хăвармаллах

Кăçалхи тип çанталăк хресчене пуçаруллă утăмсем тума хистет. Выльăх-чĕрлĕхе хĕл лайăх каçарас тесе район аграрийĕсем çĕршывăн тĕрлĕ регионĕсенчен апат турттараççĕ

ЯЛ ХУÇАЛĂХĔ

Çуркунне тыр-пул вăхăтра акса хăвармалла. Çăвĕпех выльăх-чĕрлĕх валли апат ытлăн-çитлĕн хатĕрлемелле. Кĕр мăнтăрĕпе ял хуçалăх культурисене пĕр тăкаксăр пухса кĕртмелле... Татти-сыпписĕр ĕç. Кăçалхи сакăр уйăхра выльăх-чĕрлĕх отраслĕнче мĕнле тимленине пĕтĕмлетес тата кĕркуннехи-хĕллехи тапхăрта мĕн пур тытăмри хуçалăхсем умĕнче тăракан задачăсене тишкерес тĕллевпе авăн уйăхĕн 17-мĕшĕнче «Янгорчино» кооперативра семинар-канашлу иртрĕ.

Надежда Сергеева зоотехник-селекционер кăçал выльăхсене искусствăлла майпа пĕтĕлентерекен техниксен республикăри ăмăртăвĕнче çĕнтернĕ, çĕршыв конкурсне хутшăнма тивĕçнĕ.

Район пуçлăхĕ Анатолий Кузьмин, ял хуçалăх организацийĕсен, тирпейлекен предприятисен ертӳçисем, ял тăрăхĕсен пуçлăхĕсем, зооветспециалистсем, ветеринари участокĕсен заведующийĕсем чи малтан çĕрпелсен фермине кĕрсе курчĕç. Витесенче типтерлĕ. Кунта юсав ĕçĕсене вĕçленĕ, пĕтĕм урая бетонланă. Măйракаллă шултра выльăхсем çăва тухнăранпах ешĕл курăк çинче çӳреççĕ. Ираида Никифорова тĕп зоотехник каланă тăрăх, вĕсене çак кунсенче çуллахи лагерьтен фермăна куçарĕç. Хуçалăхра 695 пуç măйракаллă шултра выльăх-чĕрлĕх шутланать, çав шутран 290-шĕ – ĕнесем. Хушка пуççем пĕлтĕрхи çак тапхăртинчен 8 пуç нумайрах. Кăçалхи сĕт хакĕпе хресчен кăмăллă. «Иртнĕ çул çуркунне-çулла сĕте 6–7 тенкĕпе кăна туянатчĕç. Кăçал вара продукци хакĕ ӳсрĕ – сĕте 16 тенкĕпе сутатпăр. Хуçалăх кассине сакăр уйăхра 12 миллион тенкĕ ытла укçа пырса кĕчĕ. Ку вăл çулталăкри кăтартупа танлашать», – терĕ кооператив ертӳçи Геннадий Васильевич Романов.

«Янгорчино» предприяти ăратлă выльăхсене ĕрчетессипе ĕçлекен хуçалăх шутланать. Ахальтен мар ĕнтĕ ĕнесен продуктивлăхĕ пысăк. 32 хушка пуçран пĕлтĕр вăтамран 8 пиншер, 101-шĕнчен – 7 пиншер килограмм сĕт суса илнĕ. Выльăх-чĕрлĕхе хĕл лайăх каçарас тесе хуçалăхра ешĕл масса – сенажпа силос – 2500 тонна хывнă. Утă сахалрах. Паллах, апат тата кирлĕ. Ертӳçĕ жмых туянмаллине каларĕ. Выльăх-чĕрлĕх отраслне аталантарассипе тĕллевлĕ тимлени паха «çимĕç» парать. Çакна тĕпе хурса ĕçлеççĕ те çĕрпелсем. Акă чӳк уйăхĕнче кооперативра 100 пуç ĕне вырнаçмалăх çĕнĕ вите хута каймалла. Калăпăшлă ĕçе предприяти çăмăллăх кредичĕпе тата хăйĕн укçи-тенкипе усă курса пурнăçлать. Хастар, пултаруллă çынсем пуртан хуçалăх аталану çулĕпе пырать.

Семинарăн теори пайĕ Çĕрпел ял тăрăхĕн конференц-залĕнче иртрĕ. Район администрацийĕн ял хуçалăхĕпе экологи пайĕн тĕп специалисчĕ Георгий Романов сакăр уйăхра мĕн пур тытăмри хуçалăхсем выльăх-чĕрлĕх отраслне аталантарассипе мĕнле тимленине тишкерчĕ. Ĕç кăтартăвĕ лайăх – авăн уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне мĕн пур тытăмри хуçалăхсем аш-пăш 4007 тонна (103 процент), сĕт 24971 тонна (105 процент) туса илнĕ. Çĕрпел, Малти Ишек, Санарпуç, Хирпуç, Çавалкас, Аçăмçырми, Ярмушка, Калинино ял тăрăхĕсенче выльăх-чĕрлĕх отраслне аталантарассипе курăмлă ĕçлеççĕ. Ĕне ашне туса илессипе районта Карл Маркс ячĕллĕ хуçалăх малта пырать. Вăрнарти аш-какай комбиначĕ сысна ĕрчетессипе тухăçлă тимлет. «Чух-чухсен» хисепĕ сакăр уйăхра 11838 пуçа çитнĕ. Районта сысна ашĕ туса илнин 93 проценчĕ – комбинатăн тӳпи.

Ял хуçалăх организацийĕсем сĕт 7331 тонна е иртнĕ çулхи çак тапхăртинчен 17 процент ытларах туса илнĕ. Ку ĕçре тĕслĕх кăтартакан предприятисем – Вăрнарти аш-какай комбиначĕ, «Янгорчино», Карл Маркс ячĕллĕ кооператив, «Мураты» хуçалăх, «Агрохмель» агрофирма.

2 стр.

«Çĕнтерӳ çулĕ» хаçата 2011 çулăн пĕрремĕш çур çулĕ валли çырăнтарас тапхăр пуçланчĕ

2011 çулхи январь–июнь уйăхĕсенче ăна почта урлă илсе тăма унчченхи пекех 187 тенкĕ те 80 пус тӳлемелле пулать. Хаçата редакцие килсе илмелле те çырăнтараççĕ, хакĕ – 110 тенкĕ. «Çĕнтерӳ çулне» çырăннисем Вăрнар чиркĕвĕн прихучĕ кăларса тăракан «Георгиевский листок» хаçата малашне те тӳлевсĕр илсе тăрĕç.

«Çĕнтерӳ çулĕ» хаçатсăр ан юлăр. Юратнă хаçата çырăнăр, вулăр.

ÇАНТАЛĂК

Кĕçнерни кун	Эрне кун	Шăмат кун
23.09	24.09	25.09
+13	+10	+17
+7	+7	+9

«Метеоновости» информаци агентствин информацийĕ тăрăх

Вăрнарта тĕрĕ музейĕн филиалне ма уçас мар?

Çак шухăш иртнĕ эрне кун районти историпе краеведени музейĕнче уçăлнă «Чăваш çĕрĕн тĕррисем» курава килнисем хушшинче çуралчĕ

Райадминистрацин вĕрентÿпе çармăксен политикин пайĕн методисчĕ Роза Федорова курава йĕркеленĕ «Паха тĕрĕ» фабрика тĕрĕçисенчен кая мар ăстасем хамăр хушăра та пуррине çирĕплетрĕ, кунта выран тупнă экспонатсем вара чăвашлăх пурăннине, ал ăсталăхĕ аталаннине кăтартнине палăртрĕ.

КУРАВ

Мастер-классенче урок паракан та пулĕ. Вăрнарта пурăнакан Альбина Иванова 30 çул каялла тĕрĕç ĕçне шăпах «Паха тĕрĕ» фабрикăра пуçăннă. Кунта вăрах ĕçлемен пулин те унăн ку туртăм ĕмĕрлĕх чун ĕççи пулса юлнă. Вăл тĕрленĕ Турăшсемпе районта пурăнакансем хамăр патри музейра йĕркеленĕ куравра кăмăлласа паллашнăччĕ. Вăл тата ытти тĕрĕçĕсем вĕрентÿçĕ вырăнĕнче пулма пултарĕç...

Вăрнарта «Паха тĕрĕ» фабрика музейĕн филиалне уçас ĕмĕтленÿллĕ калаçу вăхăтĕнчех пухăннисем курава тăратнă экспонатсемпе киленчĕç. Эрешлĕ чăваш тумĕсем, пит шăллисем, кавирсем тĕлĕнмелле илемлĕ. Кĕрÿ тутрисем акă пилĕк тĕрлĕ. Кашни тĕрринче, кашни çекĕл-куçĕнче вăрттăнлăх пытаннă. Вĕсем чăваш çĕрĕ чечекленсе пынине, пурнăç тăсăмне кăтартаççĕ. Эрешсем ăрусен çыхăнăвне, тăсăмне, тăванлăха, çемье çирĕплĕхне палăртаççĕ, чăваш культурин, ал ĕçĕсен историне çутатаççĕ. Кашнинче пурнăç йывăççи тĕрлĕ тĕссемпе ешерет...

Ку фабрика – тĕрĕ орнаменчĕсене халалласа тĕнчере пуçласа музей уçаканĕ. Çак пуçару хăйĕн брендне çирĕплетес, çавăн пекех тĕрĕ хальхи Чăваш енĕн символĕсенчен пĕри пулнине таварăс тĕллевпе çуралнă. Музей пĕлтĕр кăна йĕркеленнĕ пулин те чăваш тĕррисем хăйĕн илемĕпе чылай регион çыннисене тыткăнлама пултарнă.

Çĕн пурнăç варкăшĕ фабрика изделийĕсене те кĕнĕ. «Паха тĕрĕ» ăстисене пула ал шăллисем, сĕтел çиттисем, тум-тирсем, кавирсем, минтер тавраşĕсем çеç

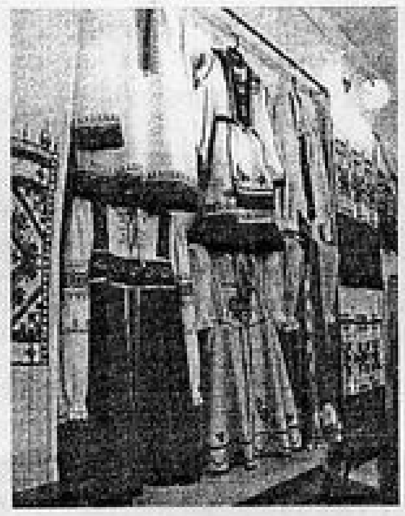

мар, косметичкăсем, телефон сумкисем, ытти япаласем чăваш орнаменчĕсемпе эрешленнĕ. Çĕршывăн тĕп хулинчи «Ылтăн кĕркунне», «Ылтăн Руç», «Ладья» куравсем ку фабрика ĕçĕсемсĕр иртмеççĕ. Çулсерен тивĕçекен грамотăсем те вĕсен пысăк ăсталăхне çирĕплетеççĕ.

«Тĕрĕçĕн чăтăмлă та çивĕч çеç мар, математик та пулмалла, – ăнлантарать «Паха тĕрĕ» музей директорĕ Роза Романова. – Пĕр куç кăна йăнăшрăн – эреш тĕрĕс тухмасть». Хăй кунта 30 çул ытла ĕçлекенскер, тĕрĕ мĕнле çуралнине аван пĕлет. Ахальтен-и, Вăрнарта курав уçăлнă кун вăл чăваш тĕррипе нумай халăх кăсăкланнине чĕререн хăпартланса пĕлтерчĕ.

Музей проекчĕн руководителĕ – фабрикăн генеральнăй директорĕ Наталья Посынкина вăрнарсене те чăваш культурине хисеплеме, историне асра тытма ăнăçу сунса Елена Шариповăна, хамăрăн музей управçине, чăн чăваш тĕрриллĕ ал шăлли тытарчĕ. Экспозицисемпе паллашнипе пĕрлех музей ирттерекен конкурссене хутшăнма чĕнчĕ.

Курава килнисене çак кун çавăн пекех Кÿкеçри «Дубравушка» пултарулăх коллективĕ саламларĕ, Шупашкар районĕнчи культура учрежденийĕсен директорĕсем вăрнарсен опычĕпе кăмăлласа паллашрĕç.

Курав уйăх тăршшĕпех ĕçлет. Эппин, чăваш культурипе кăсăкланакансен, чăваш чунĕллĕ çынсен унта çитсе курмаллах.

С.ЧИКМЯКОВА.

ЫЙТУ – ХУРАВ

Эпĕ студентка, асаннене пăхса-асăрхаса тăратăп. Çаканшăн ун пенсийĕ çумне уйăхсеренех 1200 тенкĕ компенсаци хушăнса килет. Каникул вăхăтĕнче вăхăтлăх ĕçе вырнаçрăм. Халĕ Пенси фончĕ ытлашши тÿленĕ компенсацие тавăрма ыйтать. Анчах ытлашшийĕ ăçтан тупăннă? Тата ăна мĕншĕн манăн тавăрмалла, компенсацие пенсипе пĕрле асанне илет-çке?

С.СЕМЕНОВА.

Ыйту çине Пенси фончĕн районти уйрăмĕн специалисчĕ И.СЕМЕНОВА хуравлать.

– РФ Президенчĕн указĕпе тата РФ Правительствин йышăнăвĕпе килĕшÿллĕн, 1200 тенкĕ компенсаци тÿлевĕ I ушкăнри инвалида, 18 çула çитмен инвалид ачана, чирлĕ пирки (асăрхаса тăма сиплев учрежденийĕн йышăнăвĕпе палăртнă) ватă çынна е 80 çула çитнĕ ватăсене пăхса пурăнакан, урăх ниçта та ĕçлемен çынсене тивĕçет. Ку тÿлев халсăр çынна пăхма тивнĕ пирки ĕç укçи çухалнăшăн компенсаци вырăнне шутланать. 1200 тенке пенсионер илет, вăл ăна хăйне пăхакана пама тивĕçлĕ.

Енчен те инвалидсемпе ватăсене пăхакан çын ĕçе (вăхăтлăх пулсан та) вырнаçсан, çакăн çинчен пилĕк кун хушшинче Пенси фондне пĕлтермелле. Çакна Пенси фондĕнчен пытарнă пулсан, ку информаци вăл ĕçлекен организаци отчетĕнче пурпĕрех палăрать. Кун пек чухне çак вăхăтри компенсацие каялла шыраса илеççĕ.

ВĔРЕНТÿ

Çут çанталăк тусĕсем

Калининăри вăтам шкулта экологи вĕрентĕвĕ çине пысăк тимлĕх уйăрнă. Тăван тавралăха юратма, хисеплеме хăнăхтарассине кĕçĕн çулсенчех тытăнаççĕ. Шкул ачисем тăтăшах тĕрлĕ акцисене хутшăнаççĕ, территорие тасатаççĕ, çуркунне-кĕркунне йывăççсем лартаççĕ. Экологи темипех тĕпчевсене, конференцисене, конкурссене хутшăнаççĕ.

«Калинино салин пĕр ĕмĕт – тасалăх, тасалăх» – 8-мĕш класри Диана Петрова хăйĕн проектне çапла ят панă. Вăл салан урамĕсем, шыв тата сывлăш мĕншĕн, мĕнрен тата мĕн чухлĕ варалаиние тĕпченĕ. Çÿп-çап вырăнĕсене картталанă. Унăн сĕнĕвĕсем хăюллă – Диана почта микрорайонне симĕслентерессипе план хатĕрленĕ, центрта «Тархасшăн, çÿп-çап ан пăрахăр!», «Çÿп-çапа пăрахманшăн тавах!» табличкăсем çапса тухнă. Тĕпчев кăтартăвĕсемпе вăл ытти классем умĕнче те тухса калаçнă. Хăйĕн проекчĕпе «EXCELSIOR» наукăпа практика конференцийĕн районти тапхăрĕнче пĕрремĕш вырăн йышăннăччĕ.

6-мĕш класри Мария Захарова вăрманта геоботаника тĕпчевĕ ирттерет. Уйăрнă лаптăкра вăл ÿсен-тăрансен аталанăвне сăнаса тăрать. Уй дневникĕнче акă фенофазăсене, тĕссене, çĕр сийне тишкернине çырса хунисем пур, гербарий пуянлăхĕпе тыткăнлать. Çанталăка сăнасси те уншăн кăсăклă. Çуркунне, сăмахран, вăл çут çанталăка сыхлакан пĕтĕм тĕнчери «Парксен маршĕ–2010» акцие хутшăнса Чăваш Республикинчи çамрăксен экологи дружинин канашĕн председателĕн Н.Гордеван Тав хутне тивĕçнĕ. Маша акцин мĕнпур 13 станцинче те – «Çут çанталăк шăршисем», «Сюрприз», «Лабиринт», «Тупмалли юмахсем», «Чĕр чунсен çăхавĕсем», «Хăш йывăç çулçи?», «Эрешмен карти», «Çут çанталăк сассисем» тата ытти конкурссенче – çивĕч ăспа палăрнă.

7-мĕш «а» класри Настя Малова «Ман вăрманăн экономика çыхăнăвĕсем» проект хатĕрленĕ. Ку класри Зина Яшнован Пĕтĕм тĕнчери çут çанталăк фончĕн вăрман политики çинчен калакан калавĕ те вĕренекенсемшĕн çав тери кăсăклă. 6-мĕш класс ачисем çырнă «Ман ĕмĕтри вăрман» эссисем тата?..

Ачасене тăван тавралăхпа туслаштараканĕ, тĕпчевсем тума хавхалантараканĕ – шкулти географи учителĕ Галина Митрофановна Зайцева. Тарăн пĕлÿ панисĕр пуçне вăл хăйĕн вĕренекенĕсене пурнăçра тĕл пулакан пулăмсемпе усă курма, ушкăнпа ĕçлеме, илнĕ пĕлĕве практикăра çирĕплетме хăнăхтарать. «Çут çанталăкра кăсăкли темĕн чухлех, пирĕн вĕсене тишкермелле», – тет вĕрентекен кăçалхи вĕренÿ çулĕнчи ĕçсем иртнинчи пекех тухăçлă пуласса ĕмĕтленсе.

С.ЧИКМЯКОВА.

Выльăх шутне сыхласа хăвармаллах

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.).

Хĕл хырăмĕ пысăк. Районти обществăлла выльăх-чĕрлĕхе хĕл каçарма хальлĕхе 3143 тонна утă, 16996 тонна сенаж, 3500 тонна силос хатĕрленĕ. «Кашни выльăха 17,2 центнер апат тивĕçет. Ку, паллах, çителĕксĕр. Выльăхсем хĕл лайăх каçчăр тесе ял хуçалăх организацийĕсем Киров, Саратов, Тамбов, Чулхула облаçĕсенчен, Мордва Республикинчен утă, тырă фуражĕ, белокпа витамин хутăшĕсем кÿрсе килессипе тăрăшаççĕ», – палăртрĕ Георгий Романов.

Кăçалхи тип çанталăк выльăх-чĕрлĕх отрасльне аталантарас ĕçре чылай чăрмав кăларса тăратрĕ. Кăткăс лару-тăрăва шута илсе ял хуçалăх организацийĕсене пулăшусăр хăвармаççĕ. Выльăх шутне сыхласа хăварма тăрăшакан хуçалăхсене акă республика бюджетĕнчен кашни условнăй выльăх пуçне 2300 тенкĕ укçа уйăрса пама пăхнă. «Субсиди ял хуçалăх таварне туса илекенсене шăрăхран шар курман регионсенчен выльăх апачĕ туянма пулăшĕ», – терĕ район пуçлăхĕн пĕрремĕш çумĕ–райадминистрацин ял хуçалăхпе экологи пайĕн пуçлăхĕ Александр Борисов.

Хушма хуçалăх тытакансем агропромышленнăç комплексне аталантарнă çĕре пысăк тÿпе хываççĕ. Ăратлăх енĕпе тимлекен «Чувашское» предприятин пай пуçлăхĕ Леонид Решетников ял тăрăхĕсенче выльăхсене искусствăлла майпа пĕтĕлентермелли пунктсем уçассипе хытах тимлеме ыйтрĕ.

Ветеринарсен ĕçĕ яваплă. Выльăх-чĕрлĕх чирĕсемпе кĕрешекен районти станци пуçлăхĕн çумĕ Георгий Иваничев семинар-канашлура кирлĕ сĕнÿсем пачĕ. Хăрушсăрлăх техникин, ĕç сыхлавĕн правилисене çирĕп пăхăнасси çинчен ĕç сыхлавĕ енĕпе тимлекен районти тĕп специалист-эксперт Марина Александрова тухса каларĕ. Вăл ял хуçалăхĕнче вăй хуракансен медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухассине лайăххрах йĕркелемелли пирки те асилтерчĕ.

Район пуçлăхĕ Анатолий Кузьмин «Янгорчино» кооператив ĕç çыннисене хастарлăхшăн тав турĕ, аграри тытăмĕнче вăй хуракансене йывăр пулсан та выльăх шутне сыхласа хăварма каларĕ. Тепĕр тесен, выльăх ĕрчетмесен ял хуçалăхĕ малалла сулмаклă утăмсемпе аталанаймĕ.

Е.ТИКИНЕВА.

Кăмакана пăхса тăман

Çуллахи шăрăх чакнă май районта пушарсем тĕлĕшпе лару-тăру йĕркеленчĕ. Анчах вут-çулăм тухассипе хăрушă тапхăр вĕçленчĕ пулин те тимлĕхе вăйсăрлатма юрамасть. Умра – хĕллехи хутса ăшăтмалли тапхăр. Ытти çулсенчи кăтартусене тишкерес-тĕк, хĕлле пушарсем пÿлĕмсене ăшăтма усă куракан электричество тата газ приборĕсенчен, кăмакасем юсавлă пулманран тата ытти сăлтавпа тухнă.

01 СЛУЖБА ПĔЛТЕРЕТ

Иртнĕ вырсарни кун Кивьял Хапăс ялĕнче вут-çулăм хăйĕн вăйне кăтартнă. Инкек 17 сехет те 30 минутра пĕр уйрăм хуçалăхра пулса иртнĕ. Патшалăх пушар асăрхавĕн районти уйрăмĕн инспекторĕ П.Солодовников пĕлтернĕ тăрăх, кил хуçи хĕрарăмĕ выльăхсем валли лаçра шыв ăшăтма лартса янă, килте пĕччеиех пулнă. Кăшт вăхăт иртсен килтен тухса кайнă, кăмакана пăхса-асăрхаса тăмасăрах хăварнă. Тимлĕхе çухатнине вут-çулăм каçарман: хуçалăхра лаçпа мунча, çуллахи пÿрт çунса кайнă. Инкек вырăнне Вăрнартан килсе çитнĕ пушар сÿнтерекенсем пурăнмалли çурта, çавăн пекех кÿршĕсен хуçалăхĕсене çăлса хăварнă, çулăма вĕсем çине куçма паман.

Пушар хуралĕн ĕçченĕсем кĕркунне-хĕлле ăшăтмалли приборсемпе питĕ асăрханулла пулмаллине аса илтереççĕ. Хутса ăшăтмалли тапхăр пуçланиччен кăмакасен тĕтĕм çулĕсене тĕрĕслени тата тасатни вырăнлă. Кăмакасене хăвăрт хыпса илекен шĕвексемпе чĕртме, çунакан вутта пăхса-асăрхаса тăмасăр хăварма юрамасть. Газ приборĕсене те нихăçан та çутса ан хăварăр. Вĕсен çывăхне çунакан япаласем, сĕтел-пукан вырнаçтарма, тум-тир çакма юрамасть. Газ приборĕсем пур пÿлĕмсене час-часах уçăлтарма тăрăшăр. Енчен те газ шăрши тухнине туятăр пулсан, шăрпăк ан чĕртĕр, электроприборсем ан çутăр, сигарет ан туртăр. Пÿлĕме уçăлтарса, «04» телефонпа шăнкăравласа авари службине чĕнмелле.

И.ПЕТРОВА.

Ĕçченсен кĕреки пушӑ мар

Алексей Яковлевич Игнатьев фермер кившуртансем пирки çапла калать: «Ялне кура çыннисем. Кив Шуртанра пурӑнакансем питĕ çивĕч, тӑрӑшуллӑ».

РАЙОН ÇЫННИСЕМ

Çĕр ĕçченĕн сӑмахĕсемпе килĕшмесĕр май çук. Ку ялта хушма хуçалӑха çирĕп тытакансем сахал мар. Тĕслĕх кӑтартакан çемьесенчен пĕри – Полина Александровнӑпа Валерий Алексеевич Леонтьевсем. Ĕçчен мӑшӑр пахча-анкартипе туллин усӑ курать. Пушӑ выртакан пĕр çĕр лаптӑкĕ çук. Мĕн кӑна çитĕнмен пулĕ кӑçал вĕсен хушма хуçалӑхĕнче! Арбуз, кавӑн, иçĕм çырли... «Кĕрпеклĕ арбуза юпа уйӑхĕччен çиетпĕр», – пĕлтерме васкарĕ Полина Александровна. «Юрать, хамӑр чавнӑ пĕве пур. Вӑл пысӑк пулӑшу пачĕ. Аяккa шыв ӑсма каяс çук та мӑшӑрӑмпа тĕрлĕ сортлӑ пахча-çимĕç, улма-çимĕç ӳстерме тӑрӑшатпӑр, – калаçӑва хутшӑнчĕ Валерий Алексеевич.– «Жуковский» çĕр улми лайӑх тухӑç пани савӑнтарать». Леонтьевсем – пуçарулла çынсем. Полина Александровнӑпа Валерий Алексеевич çулсерен хӑйсен пĕвинче пулӑсем ĕрчетеççĕ. Кӑçал шӑрӑха пула вĕсене маларах тытма тивнĕ. Леонтьевсем çут çанталӑк умĕнчи тивĕçе туйни те яр уççӑн курӑнать. Акӑ пĕве тавраллах йывӑçсем ӳсеççĕ, тӳпенелле кармашаççĕ.

Кунĕн-çĕрĕн ĕçлемесĕр тулӑх пурӑнаймӑн. Тӑрӑшсан кĕреке пушӑ мар. Леонтьевсем парникра халĕ те хӑяр çитĕнтереççĕ. Ĕç çынна илем кӳрет тени тĕрĕсех çав. Полина Александровнӑпа Валерий Алексеевич питĕ усӑ кӑмӑллӑ, хӑйсен ĕмĕт-тĕллевне тӳррĕн палӑртаççĕ. Тараватлӑхĕ иксĕлми. Кĕтмен хӑнасене те сĕтел хушшине лартмасӑр каларса ямаççĕ. Леонтьевсем кил хутлӑ сурт ра пурӑнаççĕ. Вĕсен кермене 1983 çулта республикӑри конкурсра «Чи илемлĕ çурт» номинацире çĕнтернĕ. Полина Александровна пуçламӑш классен учителĕнче тимлесе тивĕçлĕ канӑва тухнӑ, ял депутачĕ пулнӑ май халӑхшӑн тӑрӑшассине тĕпе хурать, çавӑнпа та çынсен кӑмӑлне каять. Мӑшӑрĕ нумай çул Суворов ячĕллĕ хуçалӑхра вӑй хунӑ. Вĕсем икĕ хĕрпе ывӑла кун çути парнеленĕ, пурнӑç çулĕ çине тӑма пулӑшнӑ. Виçĕ мӑнукĕ – чун йӑпатмӑшĕ.

Е.ТИКИНЕВА.

Çырава хатĕрленсе

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.).

Сӑмах май, 19 ял поселени территорийĕнче 6 çырав, 24 инструктор, 97 шут, 12 стационарлӑ участоксем йĕркеленĕ. Çырав ирттерме районĕпе 161 вӑхӑтлӑх ĕçчене хутшӑнтарма палӑртнӑ. Вĕсен списокне шалти ĕççен пайĕпе канашласа хатĕрленĕ. Çырав участокĕсен заведующийĕсем, инструкторсем, çырав ирттерме хутшӑнакансем пурте вĕренӳре пулĕç.

Çавӑн пекех районта граждансене пĕрмаях пурӑнакан е вӑхӑтлӑх пурӑнакан вырӑнсенче регистрацие илес е кӑларас правилӑсене пӑхӑннине тĕрĕслеççĕ. Халӑха учета илес ĕçри тĕп ыйтусем – хуçалӑх учечĕн докуменчĕсенче çырнисен тĕрĕслĕхĕ тата туллилĕхĕ; миграци учечĕн докуменчĕсене тултарас пахалӑха ӳстересси.

Çырав кирлĕлĕхне, пĕлтерĕшне ӑнлантарас тĕллевпе район администрацийĕн тата ял поселенийĕсен сайчĕсем çинче «Пĕтĕм Раççейри халӑх çыравĕ» баннер усӑнӑ. Çырав материалĕсемпе паллаштаракан 73 стенда район администрацийĕнче, предприятисен статистика пайĕсенче, библиотекӑсемпе клубсенче, ял поселенийĕсен администрацийĕсенче, ытти общество вырӑнсенче вырнаçтарнӑ.

Е.РЫБАКОВА,
предприятисен статистика пайĕн Вӑрнар районĕнчи пайĕн тĕп специалист-эксперчĕ.

ТУХТӐР КАНАШĔ

Кӑкӑр çитерме пӑрахни

Кӑкӑр сĕчĕ пепкешĕн чи пахалӑхлӑ апат шутланать. Кунсӑр пуçне кӑкӑр ĕмни ачапа амӑшне çывӑхлатать.

Пĕтĕм Раççейри сывлӑх сыхлавĕн организацийĕ пепкене кӑкӑр сĕчĕ сахалтан та ултӑ уйӑхченех çитерме сĕнет. Анчах хальхи вӑхӑтри хĕрарӑм ĕçре ӳсĕм тӑвассипе хытах тимленĕрен кӑкӑр сĕтне пĕтерме тӑрӑшать. «Асанне» мелĕсемпе усӑ курни – шыв сахал ĕçни, кӑкӑра çирĕппĕн бинтлани – пысӑк усӑ памасть. Хĕрарӑм чирлесе кайма пултарать. Чи пахалӑхлӑ тата хӑрушӑ мар меслет вӑл лактаци е кӑкӑр сĕчĕ тухнине пĕчĕклетекен препаратсем. Тухӑçлӑх – 94 процент. Препаратсене суйласа илес тесен малтан хĕрарӑм консультацийĕнче ĕçлекенсемпе канашламалла.

Л.МАЙОРОВА,
педиатр.

ВЫБОРЫ–2010

График встреч зарегистрированных кандидатов (представителей, доверенных лиц) в органы местного самоуправления Вурнарского района Чувашской Республики с избирателями

	время	дата
РДК	с 16 ч.30 мин.	23.09.2010
п.Вурнары	до 17 ч. 30 мин	25.09.2010
д.Азимсирма СДК	12.00	24.09.2010
д.Чириш-Хирлепы СДК	09.00	4.09.2010
д.Чириш-Шинеры СДК	14.00	4.09.2010
д.Шинеры СК	15.00	24.09.2010
д.Малдыкасы СК	10.00	24.09.2010
д.Эпшики СДК	11.00	24.09.2010
д.Апнеры СК	09.00	25.09.2010
д.Ст. Яхакасы библиотека	10.00	25.09.2010
с.Абызово СК	11.00	25.09.2010
д.Сендимиркино СК	12.00	25.09.2010
д.Вурманкасы СДК	13.30	25.09.2010
д Буртасы акт зал Буртасин. СОШ	14.30	25.09.2010
д.Волонтер СК	15.30	25.09.2010
д.Киберли СК	16.30	25.09.2010
д.Чаркли СК	17.30	25.09.2010
д.Альмень-Сунары СК	9.00	26.09.2010
д.Большие Торханы СК	10.00	26.09.2010
д.Ч. Мураты СК	11.00	26.09.2010
д.Кюльхири СК	15.30	26.09.2010
с.Калинино СДК	14.30	26.09.2010
д.Алгазино СДК	12.00	26.09.2010
с.Кукшум СДК	13.00	26.09.2010
д.К.Яндоба СК	9.00	27.09.2010
д.Ермошкино СДК	10.30	27.09.2010
д.Альменево СК	11.30	27.09.2010
д.Хумуши СК	12.30	27.09.2010
д.Ямбахтино СДК	14.30	27.09.2010
д.Мамалаево ОКЦ	09.00	28.09.2010
д.Кольцовка СДК	10.00	28.09.2010
д.Кошлоуши СДК	11.30	28.09.2010
д.Кюстюмеры СДК	12.30	28.09.2010
д.М.Яуши СК	09.00	29.09.2010
д.Б.Яуши СДК	10.30	29.09.2010
д.Синьял Яуши СК	11.30	29.09.2010
д.Ойкас Яуши СК	12.30	29.09.2010
д.Сугут Торбиково СК	14.00	29.09.2010
д.Сявалкасы СДК	15.00	29.09.2010
д.Ойкас-Кибеки СДК	16.00	29.09.2010
д.Кюмель-Ямаши СДК	17.00	29.09.2010
д.Старые Шорданы СК	09.00	30.09.2010
д.Тузи Сярмус СДК	10.00	30.09.2010
с.Янгорчино СДК	11.00	30.09.2010
д.Хирпоси СДК	12.00	30.09.2010
д.Рунги МОУ «Хирп. ООШ»	13.00	30.09.2010
с.Орауши СДК	14.00	30.09.2010
д.Новые Яхакасы СДК	15.00.	30.09.2010

Вурнарская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ 16 сентября 2010 г. №46

Об аннулировании зарегистрированного кандидата в депутаты Вурнарского районного Собрания депутатов по одномандатному избирательному округу №6

В соответствии с пунктом 30 статьи 38 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и на основании поступившего заявления от 16 сентября 2010 года от зарегистрированного кандидата в депутаты Вурнарского районного Собрания депутатов по одномандатному избирательному округу №6 Осипова Владислава Федоровича, выдвинутого Вурнарским районным отделением КПРФ от 20 августа 2010 протоколом №16, Вурнарская территориальная избирательная комиссия решила:

1. Аннулировать зарегистрированного кандидата в депутаты Вурнарского районного Собрания депутатов по одномандатному избирательному округу №6 Осипова Владислава Федоровича (решение от 30 августа 2010 года № 40/30).

2. Направить настоящее решение для опубликования в районную газету «Путь победы».

Председатель Е.АНИСИМОВА.
Секретарь Н. ПЕТРОВ.

Вурнарская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ 19 сентября 2010 г. №48

Об аннулировании зарегистрированного кандидата в депутаты Собрания депутатов Калининского сельского поселения по одномандатному избирательному округу №8

В соответствии с пунктом 30 статьи 38 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и на основании поступившего заявления от 17 сентября 2010 года от зарегистрированного кандидата в депутаты Собрания депутатов Калининского сельского поселения по одномандатному избирательному округу №8 Яковлева Николая Михайловича, выдвинутого Вурнарским районным местным отделением партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ» протоколом от 21 июля 2010г., Вурнарская территориальная избирательная комиссия решила:

1. Аннулировать зарегистрированного кандидата в депутаты Собрания депутатов Калининского сельского поселения по одномандатному избирательному округу №8 Яковлева Николая Михайловича (решение от 9 августа 2010 года № 19/19).

2. Направить настоящее решение для опубликования в районную газету «Путь победы».

Председатель Е.АНИСИМОВА.
Секретарь Н.ПЕТРОВ.

Вурнарская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ 18 сентября 2010 г. №47

О заявлении члена участковой избирательной комиссии №16 с правом решающего голоса Афанасьевой Л.В.

В соответствии с пунктами 6, 11 статьи 29 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и на основании заявления члена участковой избирательной комиссии №16 с правом решающего голоса Афанасьевой Ларисы Всеволодовны, Вурнарская территориальная избирательная комиссия решила:

1. Освободить Афанасьеву Ларису Всеволодовну от обязанностей члена участковой избирательной комиссии №16 с правом решающего голоса до истечения срока полномочий.

2. Предложить политическим партиям, иным общественным объединениям, собраниям избирателей по месту жительства, работы, службы, учебы в срок не позднее 17 часов 00 мин. 25 сентября 2010 года представить в Вурнарскую территориальную избирательную комиссию предложения по кандидатуре в состав участковой избирательной комиссии №16.

3. Направить настоящее постановление в средства массовой информации для опубликования.

Председатель Е.АНИСИМОВА.
Секретарь Н.ПЕТРОВ.

По техническим причинам в газете «Çĕнтерӳ çулĕ» №№ 109-110/10271 от 15 сентября 2010 г. на странице 3 прошли неточности в решении Вурнарской ТИК от 10 сентября 2010г. № 44/1 «О формировании участковых избирательных комиссий №№ 1–55 по выборам в органы местного самоуправления на территории Вурнарского района Чувашской Республики».

В участковой избирательной комиссии №3 вместо «Семенова Валентина Ивановна» следует читать: «Семенов Валентин Иванович», далее по тексту, в участковой избирательной комиссии №29 вместо «Худякова Елена Геннадьевна» следует читать: «Хундякова Елена Геннадьевна», далее по тексту, в участковой избирательной комиссии №35 вместо «Куриков Алексей Николаевич» следует читать: «Кураков Алексей Николаевич», далее по тексту.

Председатель Вурнарской ТИК Е. АНИСИМОВА.

Поздравляем!

Коллектив АУ ЧР "Редакция Вурнарской районной газеты» «Çĕнтерӳ çулĕ» поздравляет бывшую работницу ПЕТРОВУ Нину Никандровну с 85-летием! Желает бодрости, крепкого здоровья, оптимизма, удивительных будней и праздников, благоденствия и долголетия.

Примите наши поздравленья,
Частицу нашего тепла.
Желаем крепкого здоровья,
Уюта, счастья и добра.

ИСТОРИРЕН

Айӑплав тĕсĕсем çинчен

Преступлени тунӑ çынсене ирĕкрен хӑтарассипе çыхӑннӑ айӑплав тĕсĕсен шутне тĕрмене ӑсатни, ссылкӑна тата каторгӑна яни кĕрет. Ку айӑплав тĕсĕсем мĕнле пулса кайни тата вĕсен аталанӑвĕ питĕ кӑсӑклӑ.

Тĕрмесем. Айӑпланакан çынна суд ларӑвĕччен вӑхӑтлӑх тĕрмене хупасси Раççейре ĕлĕкех пулнӑ. Тĕрме вырӑнне нӳхрепсемпе сарайсене, çĕр айĕнчи пӳлĕмсене усӑ курнӑ, вĕсене сыхланӑ. 1550 çулхи «судебника» çырнӑ тӑрӑх, çак вӑхӑтра тĕрмесене вӑхӑтлӑх айӑплав тĕллевĕпе мар, преступниксене чылайлӑха ирĕкрен хӑтарма усӑ курма тытӑннӑ.

Петĕр патшаччен тапхӑртах Раççейре ятарлӑ тĕрмесем тума тытӑннӑ, вĕсенчен ытларахӑшĕ йывӑç çуртсем пулнӑ. Арестантсене, вак-тĕвек е киревсĕр йывӑр ĕç тунине шута илмесĕрех, пĕрле тытнӑ, нуша кӑтартни пирки çырни те документсенче пур. Чулран хӑпартнӑ тĕрме çуртĕсем сайра тĕл пулнӑ, унта патшалӑха хирĕçле преступленишĕн айӑплав тапхӑрне ирттернĕ. Çакнашкал чи пысӑк учрежденисем Мускав, Верхнетурье, Муром хулисенче вырнаçнӑ.

XVIII ĕмĕрте чи хӑрушӑ преступниксене ятарлӑ йĕрке режимлӑ икĕ тĕрме тунӑ – Петропавловск тата Шлиссельбург крепоçĕсем. Хӑйсен айӑпне «лайӑхрах» туйса илчĕр тесе, тĕрмесенче ларакансене сӑнчӑрсемпе кӑкарнӑ тата ытти майпа нушалантарнӑ. Чӑннипе, çын пурнӑçĕ хакра шутланман: киревсĕр ĕçшĕн анчах мар, мĕнле те пулин сӑмахшӑн та пурнӑçа татма пултарнӑ.

XVIII ĕмĕрте ĕçлеттермелли тата юсану тĕллевлĕ çĕнĕ тĕрме учрежденийĕсем усӑлнӑ. Ĕçлемелли çуртсене ахаль çынсене янӑ, юсану çуртĕсене вара общество хӑть хӑш ушкӑнри çынна та ӑсатнӑ.

Ссылка. Обществӑшӑн хӑрушӑ тата хӑйсене ятӑх тытакан çынсене пурӑнакан вырӑнтан аякка кӑларса ярасси те авалтанах пырать. Пуянсем хушнипе чухӑнсене урӑх çĕре куçарни ун чухне питĕ анлӑ сарӑлнӑ. Айӑпа кĕнĕ дворянсене инçе ялсене ссылкӑна яни те тӑтӑшах пулнӑ. Тĕрĕссипе, ун чухне ссылкӑна юридици нормипек ытлашшиех усӑ курман. Вӑхӑт иртнĕçемĕн ӑна çирĕплетсе пынӑ. 1649 çулхи «Собор Уложенийĕ» документра çырнӑ тӑрӑх, ссылкӑна вӑрӑ-хурахсене, çын вĕлерекене, вӑрӑ-ултавçӑсене, юриех хӑйсен ячĕсене пытаракансене, патшалӑх службинчи преступленисемшĕн янӑ. Айӑпа тĕсне палӑртнӑ чух суд çакнашкал вердикт кӑларнӑ: «аякри Çĕпĕр хулисене ярас» е «чи инçетри хуласене ярас». Айӑпланнӑ çын нумай чухне унта пурӑнмалли вырӑн тупайман, çавӑнпа та хӑй çуртсем палтнӑ. 1744 çултанпа ссылка вырӑнĕ – Камчатка. Çур утравран тарма май çук пирки асӑрхав органĕсем кирлĕ пулман.

Каторга. Уголовлӑ айӑплавӑн çак тĕсĕпе усӑ курма тытӑнни Аслӑ Петĕр патша вӑхӑтĕнчи улшӑнусемпе çыхӑннӑ. Чи малтанах Азов тата Балти флотне яни каторга шутланнӑ. 1703 çулхи указпа, сӑмахран, айӑплӑ çынсене вĕлерессине каторгӑна ӑсатассипе улӑштарнӑ.

Патшалӑха флот, çĕнĕ тĕп хула строительствинче, рудниксемпе заводсенче йӳнĕ ĕç вӑйĕ кирли çынсене чылайӑн каторгӑна яма хистенĕ. Малтанах каторгӑна яма палӑртассине суд инстанцийĕсем йышӑннӑ пулсан, II Екатерина патша указĕпе килĕшӳллĕн пуянсем те хресченсене ӑсатма пултарнӑ.

Каторга – ссылкӑн чи тискер тĕсĕ. Тĕрĕссипе, айӑпланакана суд вĕçленнĕ-вĕçленмен хĕн кӑтартма пуçланӑ. Айӑплава тултармалли вырӑна çуран утма лекнĕ: çынсене икшерĕн урапан кӑкарнӑ, 20–30 çынна сӑнчӑрпа çыхӑнтарса хӑваласа пынӑ. Çул çинче арестантсем хушӑнса пынӑ. Хĕшĕ-пĕрисене çемйисене, пурлӑхне пĕрле илме ирĕк панӑ. Ĕмĕрлĕхех каторгӑна янисене тӳрех шут кĕнекисенчен кӑларнӑ, вĕсен арӑмĕсен тепĕр хутчен мӑшӑрланма юранӑ. Каторгӑна ӑсатнӑ вырӑнсем – Тобольск, Тюмень тата Иркутск хулисем.

В.КУЗЬМИН,
уголовлӑ ĕçсене пурнӑçланине йĕркелекен районти инспекцин аслӑ инспекторĕ.

Саламлатпăр!

Хаклă та юратнă аннене, кукамая – Мăн Явăш ялĕнчи Зоя Григорьевна СОФРОНОВĂНА – 50 çулхи юбилейĕпе чун-чĕререн тухакан чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр!

Пурнăçра мĕн ырри, мĕн лайăххи пур – пĕтĕмпех ăна сунатпăр. Çирĕп сывлăх, хавхаланулă кăмăл-туйăм пултăр, ачусемпе мăнукун юратăвĕ ăшăтса тăтăр санăн ырă та уçă чун-чĕрӳне. Савнă мăшăр, кăмăллă анне, эпир телейлĕ санпа чухне.

Юратнă мăшăрĕ, ачисем, мăнукĕ Никита, кӳршисем, тăванĕсем.

Поздравляем!

Поздравляем ТИХОНОВУ Розу Николаевну, работающую в Вурнарском почтамте, с юбилеем.

Тополиным пухом годы улетают,
На деревьях виснут нитки паутин.
Мы с тобою рядом, дорогая –
У тебя для грусти нет причин.

С поздравлением подруги Рита, Галина.

Поздравляем нашу дочь, сестру ИВАНОВУ Ираиду Андреевну с юбилеем!

50 лет – это время расцвета:
Сколько планов больших впереди!
Пусть к блистательным ярким победам
Будут легкими в жизни пути!
Мечты пусть тебя окрыляют
К воплощению замыслов всех,
Каждый день самым радостным станет
Дарит счастье, улыбки, успех!

Мать, братья, сестры и их семьи.

Поздравляем любимую жену, маму, бабушку ИВАНОВУ Ираиду Андреевну с 50-летием!

Пусть сбудется в праздник любая мечта,
Улыбки, букеты цветов восхищают,
И жизнь будет яркой, чудесной всегда,
Тепло, красоту, вдохновение дарит!
От счастья, как будто от солнца лучей,
Светлы станут дни и любое мгновенье!
Успеха и радости, чутких друзей!
Удачи во всем!
С золотым юбилеем!

Муж, сын, дочь, зять, внучка, свекровь.

Геннадий КУЗНЕЦОВ

Тĕркен-тĕркен, тăват йĕркен

Шăпчăк пек пĕлместĕп юрлама,
Ман чĕлхе çитмест чĕкеçĕнне.
Пĕрех ĕçĕм каймĕ харама, –
Ма тесен, юрлатăп хамăнне.

* * *

Памир та парăнать альпиниста,
Çӳлтен çуле ухмашкăн вăл аста.
Ырлап пулсан та эпĕ ун ĕçне,
Çитейĕ-ши хăй чунĕн çӳллĕшне?

* * *

Питрав иртсессĕн
шăпчăк шăпланать,
Куккук та авăтмашкăн чарăнать.
Эп тĕлĕнетĕп çак кайăксенчен,
Сисĕмлĕхĕ пит пысăк çав вĕсен.

* * *

Эп тамăка тӳссе ирттернĕ,
Халь пурăнатăп çăтмахра.
Йăлт хыçа юлнă хĕн те, терт те –
Юрласшăн мар чун ырлăхра.

* * *

Эс пĕрре суйрăн – эп каçартăм,
Каçартăм – тепĕр хут суйсан.

Ку – юлашки. Претензи лартрăм:
Суйни хăвнах çапать кайран.

* * *

Халь çарамас хĕрарăма
Реклама чури туса хучĕç.
Экран анлăшне хуплама
Çителĕклех ун чăмăр кучĕ.

* * *

Кĕсменпе пĕр пек авăсмасан
Кимĕ шумĕ тикĕс те кал-кал.
Тусăм, тусăм, вăю пĕтрим сан? –
Пирĕн çул кĕскелнĕ пит сахал.

* * *

Пĕрмай эрех ĕçе-ĕçе
Кайма пăрахрăн эс ĕçе.
Сăнран та шуртăн ху вееçех.
Сан пуçăнта пĕр шухăш çех.

* * *

Порнографи ăçтан пуçланать?
Çара ӳт – порнографи мар, тет.
Анчах мĕншĕн сана та мана
Астарать, çавăрать, илĕртет.

РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА

6904. КУПЛЮ корову или нетель черно-белой масти, отел до декабря. Т. 89063879211.

ПРОДАЮ 2-хкомн. кв-ру в с.Калинино. Т. 89196790161.

Молодая семья срочно СНИМЕТ 1-комн. кв-ру с мебелью. Т. 8-905-342-46-86.

6901. СНИМУ кв-ру. Т. 89278405798.

4790. ПРОДАЮ бочки из нержавейки для бани. Т. 89278442709. 20-20

УЮТНОЕ КАФЕ

в центре с. Калинино **ПРИГЛАШАЕТ** Вас приятно провести время, а также **ПРИНИМАЕТ** коллективные заявки на любые торжества. **Т. 89053458113.** 8-6

В ТИПОГРАФИИ И РЕДАКЦИИ

(пос.Вурнары, пер.Коммунальный, д.4; ул.Советская, д.15)

можно приобрести:

МЕДИЦИНСКУЮ КАРТУ для учреждений дошкольного, начального общего, основного общего, среднего (полного) общего образования, учреждений начального и среднего профессионального образования, детских домов и школ-интернатов – 45 рублей;

ИСТОРИЮ РАЗВИТИЯ РЕБЕНКА – 100 рублей;

АМБУЛАТОРНУЮ КАРТУ БОЛЬНОГО – 50 рублей;

ДОМОВУЮ КНИГУ – 40 рублей.

24 сентября с 9 до 18 часов в РДК

ИП Косолапова В.А. проводит **ВЫСТАВКУ-ПРОДАЖУ** женских шуб из австралийского мутона и нутрии производства г. Пятигорск.

Беспроцентная рассрочка до 1 года.

Более 80 моделей разных расцветок, от 40 до 68 размера.

Первый взнос 3000 рублей с поручителем.

При себе иметь паспорт. Рассрочку платежа предоставляет ИП Косолапова В.А.

К сведению собственников земельных долей колхоза «Гвардеец» Вурнарского района ЧР!

22 октября 2010 года в 10 часов в здании Альменевского сельского клуба Вурнарского района Чувашской Республики состоится общее собрание собственников земельных долей колхоза «Гвардеец» Вурнарского района Чувашской Республики.

В повестке дня: определение местоположения части, находящейся в общей долевой собственности земельного участка, в границах которой в первоочередном порядке выделяются земельные участки в счет земельных долей.

Для участия в собрании при себе иметь документ, удостоверяющий личность, и свидетельство о праве собственности на земельную долю.

СНИМУ 1-комн. кв-ру на длит. срок. Т. 89053412528.

Утер. свид-во ветерана труда, проездной билет на имя Степановой Тамары Семеновны, прошу вернуть за вознаграждение. Т. 89276654472.

Уважаемые родители будущих первоклассников!

Приглашаем Вас и ваших детей 25 сентября 2010 г. в 10.00 ч. в МОУ «Вурнарская СОШ №1» (актовый зал) на День открытых дверей. **Администрация.**

6827. ВОЗЬМУ В АРЕНДУ помещение (возможна покупка). Рассмотрю все варианты. Т.:89652077197, 89176625847.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА

- короткие сроки изготовления: 3–5 дн.
- качественно, недорого, кв. м. 2000 р.
- производство немецкого качества.

Т. 8-917-659-47-01. скидки до 30%

сохраним и приумножим **СБЕРЕЖЕНИЯ** % выгодные ставки

ЗАЙМЫ: на неотложные нужды "до ПОЛУЧКИ" с использованием материнского капитала

КПКГ "КАПИТАЛ"

п.Вурнары, ул.Советская, 41

(83537) 2-63-00, 8-927-667-63-58

работаем с пайщиками Св-во гос.рег. 21 № 001329502 от 25.05.04г.

фирма "Щит" (ИП Иванов Н.А.) **ДОМОФОНЫ ВИДЕОДОМОФОНЫ**

ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ / УСТАНОВКА

e-mail kolyadomofon@mail.ru

cheboksary.tiu.ru/cs120386-shit

ТЕЛ. (8352) 38-78-06

ПРОДАЮ

6682. 3-хкомн. кв-ру в центре. Т. 89278542227. 5-5

6832. 3-хкомн. кв-ру, 68 м², 19000 р./м². Т.:89373837565, 89176582242. 2-2

6842. 1-комн. кв-ру, 1 эт., 34 м². Т. 89278603050. 3-3

6830. Нетель ч/п масти, отел в начале апреля. Т. 89196574657. 3-3

6811. Комнату 13 кв.м по адр.: пер. Тракторный, 2а. Т. 89603094994. 4-4

6862-63. 3-хкомн. кв-ру. Недорого. Т. 89050271113.

6861. Доски обрезные и необрезные; брусья (хвоя, осина). Т. 89278522500. 6-2

6858-59. 1-комн. кв-ру. Т. 89625983922. 2-2

6880. Зем. уч. 46 сот., цена 25 тыс. руб., в 1 км от п. Вурнары. Т. 89530108671.

6798. Лесопиломатериалы, дрова с доставкой. Т. 89373880124.

6886. А/м «Славуту». В комплекте: летн.+2 шт. зимн. резины с дисками (бескамерные), магнитола «Пролоджи», 4 колонки, маршр. компьютер с выходом для парктроника, автосигн-ия с обратн. связью, инжектор 1,3 л, передн. стеклоподъемники, 2006 г. в. п. Вурнары. Т. 89176508325.

16892. Бычка 3-мес. Цена договорная. Т. 89030657492. 2-1

6891. Прицеп для мотоблока. Т. 89053428825.

6890. Кирпич. гараж с подвалом за мясок-ом. Т. 89373781888.

6889. 3-хкомн. кв-ру, 58 м². Т. 2-52-22. 3-1

6885.Холодильный шкаф. Объем 340 л. Т. 89278425813. 2-1

6884. 1-комн. кв-ру. Т. 89176618099. 2-1

6883. 3-хкомн. кв-ру по ул. Ж. Илюкина, д. 42, кв. 2. Т.: 89178568074, 89178821093. 5-1

6881. 2-хкомн. кв-ру. Т. 89278523203. 2-1

6877. 2-хкомн. кв-ру по ул. Ж. Илюкина, д. 6. Т. 89196537918. 2-1

6875. Кв-ру в 2-хквартирном доме по ул. Дачная, д. 1, кв. 1. Т. 89030650398.

6873. Двигатель, передн. мост, задний мост с коробкой для Т-40. Т. 89061309808.

6879. 2-хкомн. кв., 3/5, по пер. Северный. Недорого. Т. 89278542104. 4-1

6895. 2-хкомн. кв-ру, 1 эт. Т. 89061365674. 2-1

6899. Трактор МТЗ-82, 1988 г.в., в хор. сост.; культиватор навесной. Т. 89279963317.

6900. Дом. Т. 89026603550.

Администрация Вурнарского района планирует предоставить в аренду следующие земельные участки:

Кадастровый номер земельного участка (категория земель)	Месторасположение земельного участка Чувашская Республика, Вурнарский район	Площадь з/у, кв.м.	Целевое назначение земельного участка	Срок аренды
21:09:310107:230 (земли населенных пунктов)	д. Хора-Сирма, ул. Молодежная	231	Для содержания бани	на 49 лет
21:09:280141:11 (земли населенных пунктов)	пгт. Вурнары, ул. Ветеринарная	252	Для огородничества	на 49 лет

Администрацией Вурнарского района были предоставлены в аренду следующие земельные участки:

Кадастровый номер земельного участка (категория земель)	Месторасположение земельного участка Чувашская Республика, Вурнарский район	Площадь з/у, кв.м	Целевое назначение земельного участка	Срок аренды
21:09:280105:528 (населенных пунктов)	пгт. Вурнары, ул. Комсомольская, за домом №11	539	Для огородничества	на 1 год
21:09:310107:227 (населенных пунктов)	д. Хора-Сирма, ул. Огородная	11	Для содержания погреба	на 49 лет

Отделению по Вурнарскому району УФК по Чувашской Республике **ТРЕБУЕТСЯ** водитель. Тел. для справок: 2-69-15.

УСЛУГИ

6678. Рытье колодцев. Продажа колодезных колец. Т. 89033570865. 10-10

6798. Лесовоза-манипулятора и ГАЗ-53 (самосвал). Т. 89373880124. 3-2

Глубоко скорбим по поводу преждевременной смерти нашей любимой дочери, жены, мамы, племянницы, снохи МАТВЕЕВОЙ Наталии Николаевны.

Семьи Матвеевых, Капитоновых, Васильевых, Скворцовых, Макаровых.

Коллектив МОУ «Кумашская ООШ» выражает глубокое соболезнование рабочему Леонтьеву Николаю Анатольевичу по поводу смерти отца.

Главный редактор АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы») – В.В.НИКОЛАЕВ.

Учредители – Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела ЧР, АУ ЧР«Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ».

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чувашской Республике – Чувашия, свид. ПИ ТУ № 21-00106 от 23 июня 2010 года.

НАШИ АДРЕСА: 429220, Чувашия, п.Вурнары,ул.Советская, д.15, 2-й этаж; пер. Коммунальный, 4.

НАШИ ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 2-52-30, отделы: сельхоз., экономич. жизни, рекламы – 2-52-57, бухгалтерия – 2-55-57, типография – 2-59-40.

Ответственность за точность приведенных фактов, опубликованных в газете, несут авторы, рекламодатели. Рукописи не рецензируются, не возвращаются. Материалы на правах рекламы публикуются под знаком Ⓟ

Индекс издания 54813. Печать офсетная. Объем 1 п.л. Тираж 3492 экз. Заказ 660.

Çĕнтерӳ çулĕ (Путь победы)

Газета выходит на чувашском языке два раза в неделю – по средам и субботам.

Время подписания в печать – 15 ч. 30 мин.

По графику – 16 ч.

Отпечатано в типографии АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы»).